

Statenmededeling

Onderwerp

Versnelling transitie naar een duurzame veehouderij

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De wijze waarop ons college een versnelling wil brengen in de transitie naar een duurzame veehouderij in Noord-Brabant.

- Wij maken u duidelijk hoe we de opbrengst van de dialoog Brabants mestbeleid willen vertalen naar beleid en maatregelen;
- Wij maken u duidelijk waarom en hoe we de Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant willen wijzigen;
- We reageren op de evaluatie van de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij en het advies van BrabantAdvies.

Op basis hiervan komen wij in het voorjaar van 2017 tot concrete voorstellen aan uw Staten voor aanpassingen van provinciale wet- en regelgeving.

Deze statenmededeling bestaat uit vier hoofdonderdelen:

1. Algemene inleiding
2. Mededeling Brabants mestbeleid
3. Mededeling wijziging Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant
4. Mededeling evaluatie Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV)

De onderdelen 2, 3 en 4 kennen elk afzonderlijk dezelfde structuur als u van een statenmededeling gewend bent.

1. Algemene inleiding

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

Het SER-rapport 'Versnelling Duurzame Veehouderij' (oktober 2016) beschrijft de huidige positie van de veehouderij in Nederland als volgt: *"De Nederlandse veehouderij is een wereldspeler van betekenis. De sector levert, mede door een sterke exportpositie, een belangrijke bijdrage aan onze economie en werkgelegenheid en is internationaal toonaangevend waar het gaat om innovatiekracht en het ontwikkelen van nieuwe kennis. Tegelijkertijd staat de economische positie van een grote groep veehouders onder zware druk, onder meer vanwege lage (wereld)marktprijzen voor hun producten. Bovendien veroorzaakt de sector forse milieudruk en risico's voor de gezondheid van mensen en het welzijn van dieren..."*

De onontkoombare realiteit dat de veehouderij belangrijk is voor onze economie en tegelijkertijd de samenleving overlast geeft, leidt tot een impasse in de maatschappelijke en politieke discussie."

Beweging in Brabant

Bij uitstek in Noord-Brabant voelen we de urgentie om die impasse te doorbreken. We willen de veehouders die investeren in duurzaamheid de wind in de rug geven en 'stilzitters' in beweging brengen. De richting van die beweging hebben we in het voorjaar van 2015 al aangegeven in het Bestuursakkoord 2015-2019:

"Onze ambitie voor de komende periode is een sector die maatschappelijk geaccepteerd en gewaardeerd wordt, diervriendelijk produceert, past in zijn natuurlijke omgeving en geen onaanvaardbare gezondheidsrisico's met zich meebrengt.

We gaan voor een sector die duurzaam produceert en die de ketens op Noordwest-Europese schaal sluit. Een daadwerkelijke topsector die vanuit eigen kracht en verantwoordelijkheid opereert, kansen grijpt op het gebied van innovatie en slim verbindingen zoekt met andere sectoren om producten met hoge toegevoegde waarde te produceren.

De ruimte die nodig is om deze beweging mogelijk te maken, ontstaat niet vanzelf. We beseffen dat verduurzaming van de sector randvoorwaarde is voor een gesprek over nieuwe kansen".

Als provincie hebben we de rol van gebiedsregisseur en borgen we de provinciale belangen in de leefomgeving, zoals natuur, water, veiligheid, gezondheid, ruimtelijke kwaliteit en economische vitaliteit. Daarnaast zijn we voor een aantal wetten en regelingen verantwoordelijk voor een kwalitatief goede vergunningverlening, toezicht en handhaving. Het is duidelijk dat er ook belangrijke verantwoordelijkheden liggen voor het rijk en de gemeenten. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor goede bestemmings- en omgevingsplannen en een kwalitatief goede vergunningverlening, toezicht en handhaving. Het rijk stelt heldere

normen ten aanzien van gezondheid, veiligheid, duurzaamheid en milieu. Om onze ambities te kunnen realiseren is het noodzakelijk dat alle overheden hun verantwoordelijkheid nemen.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

In voorliggende statenmededeling geven wij aan hoe wij de realisering van bovengenoemde ambitie dichterbij denken te brengen. De komende maanden zullen we deze voorstellen samen met onze partners verder uitwerken. Komend voorjaar kunnen uw Staten vervolgens concrete voorstellen tegemoet zien voor aanpassingen in de Verordening ruimte en de Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant (hierna te noemen Verordening Stikstof).

Metafoor: de rotonde

Veel Brabantse veehouders bevinden zich in een vicieuze cirkel van een grotendeels anonieme markt, gekenmerkt door overproductie en structureel lage prijzen, waarin schaalvergroting en het maximaal benutten of zelfs oprekken van de milieugebruiksruimte en leefkwaliteit de enige opties lijken.

In de statenmededeling Samenhang veehouderij dossiers van 4 oktober 2016 hebben we deze positie vergeleken met een rotonde waarop de betreffende boeren rondjes rijden (zie infographic hieronder). Als het grootste deel van de boeren op de rotonde blijft, betekent dit dat we doelstellingen voor stikstof, fosfaat, waterkwaliteit en een vitale bodem niet halen. De leefkwaliteit in Brabant blijft dan onder grote druk staan. En de besluiteloze boeren verdienen nauwelijks een inkomen. Door op de rotonde te blijven, scoren People, Planet en Profit uitermate laag. Met veel boeren op de rotonde legt de agrofoodsector een groot beslag op de milieu-ontwikkelingsruimte in Brabant, waardoor andere economische

sectoren in de knel komen.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

Met een samenhangend pakket aan maatregelen wil de provincie met haar partners boeren stimuleren om zo snel mogelijk één van de vier verantwoorde afslagen te nemen: oriëntatie wereldmarkt, oriëntatie EU kwaliteitsmarkt, oriëntatie nichemarkt of oriëntatie stoppen. Die maatregelen zijn:

- het *Brabants mestbeleid* creëert ruimte voor de ontwikkeling van de sector en voorkomt tegelijk een verdere belasting van gebieden met een hoge veedichtheid via de zogenaamde staldering;
- de wijziging van de *Verordening Stikstof* zal rondrijdende veehouders op de rotonde er toe noodzaken sneller een verantwoorde afslag te nemen;
- de *Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij* (BZV) zal, gebaseerd op de evaluaties, aansluiten bij het hogere ambitieniveau door innovatie te ondersteunen.

In ons beleid moet ruimte zijn voor maatwerk en individuele afweegruimte om belemmeringen weg te nemen voor agrarische ondernemers die een duidelijke oriëntatie hebben gekozen en voldoen aan de randvoorwaarden die we gesteld hebben. In diverse regelingen en projecten als POP3 en 'Toekomstbedrijven' ondersteunen wij koplopers.

Hierbij hebben we een gebiedsgerichte aanpak voor ogen. Wij vragen regionaal samenwerkende gemeenten samen met ons te komen tot een meer integrale gebiedsgerichte aanpak die koplopers stimuleert en veehouders helpt een verantwoorde richting te kiezen op de rotonde.

Een aanpak die leidt tot de juiste ruimtelijke keuzes: ontwikkeling van veehouderijbedrijven die past bij de plaatselijke kwaliteit van de leefomgeving en ruimte. Een aanpak die resulteert in een samenhangend en effectief pakket van regels en stimulansen op het individuele erf van de veehouder.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

Wij monitoren en evalueren periodiek (iedere vier jaar of zoveel eerder als daartoe aanleiding is) of de hierna geformuleerde aanpak bijdraagt aan het realiseren van een veehouderij die maatschappelijk geaccepteerd en gewaardeerd wordt, diervriendelijk produceert, past in zijn natuurlijke omgeving en geen onaanvaardbare gezondheidsrisico's met zich meebrengt.

Hierna schetsen wij de door ons beoogde aanpak op drie majeure instrumenten: het *Brabants mestbeleid*, de *Verordening Stikstof* en de *Brabantse Zorgvuldigheidsscore veehouderij* (BZV).

2. Brabants mestbeleid

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

Aanleiding

In de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood streven we naar landbouw als onderdeel van een circulaire economie. Voor het sluiten van kringlopen is mestbewerking een belangrijke stap. Tegelijkertijd is het nodig om in delen van Brabant te borgen dat de omvang van de veestapel niet verder toeneemt, zodat daar de beoogde kwaliteit van de leefomgeving bereikt kan worden en de beschikbare milieugebruiksruimte evenwichtig over de verschillende economische sectoren kan worden verdeeld. Wij hebben eind 2015 het initiatief genomen voor de dialoog Brabants mestbeleid. Naar aanleiding van de opbrengst van deze dialoog hebben uw Staten op 24 juni 2016 het statenvoorstel 'Brabants mestbeleid' vastgesteld. Hiermee kreeg de dialoog Brabants mestbeleid een vervolg met als doel een aantal voorstellen uit te werken.

Bevoegdheid

Met deze mededeling informeren wij uw Staten over de wijze waarop wij voornemens zijn de opbrengst van de dialoog Brabants mestbeleid te vertalen in beleid en maatregelen. Besluitvorming daarover entameren wij na de gedachtewisseling met uw Staten hierover. Waar relevant leidt dit tot separate voorstellen aan uw Staten, bijvoorbeeld inzake de Verordening ruimte.

Kernboodschap

1. *De dialoog Brabants mestbeleid heeft een waardevolle opbrengst opgeleverd die wij vertalen naar beleidsvoorstellen.*

De opbrengst van de dialoog is waardevol omdat de deelnemers vanuit een gepolariseerde situatie met elkaar in gesprek zijn gekomen en er in geslaagd zijn gezamenlijke voorstellen uit te werken. De verschillende geledingen hebben uiteraard ieder hun eigen beleving en kanttekeningen bij deze voorstellen. De dialoog is immers het begin van een proces waarin de veehouderij transformeert.

De samenvatting van de voorstellen is opgenomen in bijlage 1 bij deze statenmededeling. De volledige opbrengst van de dialoog is beschikbaar via deze [link](http://www.brabantse-agrofood2020.nl/Mest/opbrengst+dialoog+nieuw+mestbeleid/default.aspx)¹. Wij stellen met waardering vast dat de deelnemers aan de dialoog er in geslaagd zijn te komen met de

¹ <http://www.brabantse-agrofood2020.nl/Mest/opbrengst+dialoog+nieuw+mestbeleid/default.aspx>

concrete uitwerking die uw Staten bij statenbesluit van 24 juni 2016 hebben gevraagd.

In deze statenmededeling vertalen wij de opbrengst naar beleidsvoorstellen. Hierbij maken wij een nadere afweging vanuit de provinciale rol en verantwoordelijkheid. De basisgedachten van de voorstellen vanuit de dialoog zijn daarbij leidend.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

2. *Wij creëren ruimte voor mestbewerking op geschikte locaties. Dit draagt bij aan een veehouderij die duurzaam produceert en die de ketens op Noordwest-Europese schaal sluit, innovatie in veehouderijsystemen en een gezonde bodem.*

In juni hebben uw Staten de volgende denklijn omarmd:

- *“Herstel circulaire landbouw, waarbij de behoefte van de bodem en gewas centraal staan bij het aanwenden van mest en eisen stellen aan de samenstelling daarvan. Dat betekent ook verliezen beperken zodat nutriënten daar terecht komen waar ze nuttig zijn.*
- *Het bewerken van alle mest, nog voor de opslag. Dit betekent op langere termijn andere stalsystemen en op korte termijn het emissie arm maken / stabiliseren van mest. Zo zijn belangrijke winsten te behalen in het reduceren van emissies naar lucht (ammoniak, geur en broeikasgassen), bodem en water en in het verminderen van risico's voor gezondheid en veiligheid.*
- *Verwaarden van mest waarbij waardevolle producten worden geproduceerd (meststoffen en andere grondstoffen). Inzet moet zijn zoveel mogelijk dierlijke meststoffen voor plantengroei in te zetten ter vervanging van kunstmest, regionaal, en ten hoogste de schaal van Noordwest-Europa.*
- *Professionaliteit en werken aan vertrouwen tussen ondernemers en omwonenden en maatschappelijke organisaties.*
- *Energie uit de mest winnen (en zo methaanemissie tegengaan) en zo mest gebruiken voor productie van hernieuwbare energie*
- *Dit biedt zicht op een beter verdienmodel: minder kosten voor mest en goedkopere en eenvoudiger te beheren stalsystemen.*

Wij streven naar een duurzame landbouw die de ketens sluit op Noord-West Europese schaal. Mest is geen probleem meer, maar een waardevol product in die ketens. “

Wij willen ruimte bieden om de beweging van mestverwerking naar mineralenverwaarding te versnellen. Dit vraagt om innovatie en experimenteerruimte. Wij willen deze ruimte bieden binnen randvoorwaarden. We omarmen daarom de voorstellen (actielijnen, mestmenu, expertpanel, toetsingskader gezondheid en voorstel maatwerk locatie) vanuit de dialoog. Hieronder geven we aan hoe we aan de verschillende voorstellen uitvoering geven. We zien dit als een

gezamenlijke verantwoordelijkheid van de partijen en zien verschillende rollen binnen de verschillende actielijnen:

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

- Actieplan emissie arme mest
 - Innovaties in stalsystemen kunnen ervoor zorgen dat mest aan de bron wordt gescheiden. Wij zetten hiervoor onze instrumenten Verordening Stikstof (type stalsysteem) en BZV (beloning mest emissiearm maken) in.
 - Wij maken het zo snel mogelijk bewerken van mest mogelijk in de Verordening ruimte door het provinciale maximum op bewerkingscapaciteit op te heffen.
- Actieplan marktonderzoek, productontwikkeling en verkoop
 - Wij zien hier vooral een rol voor de markt en onderzoeksinstituten weggelegd. Wij zijn bereid de lobby te ondersteunen om mineralen uit mest met een zelfde werking als kunstmest een vergelijkbare status te geven.
- Stimuleren koplopers
 - Via de BZV stimuleren wij veehouders die voorop lopen bij het ontwikkelen en toepassen van de gewenste aanpak zoals het zo snel mogelijk bewerken van mest en nieuwe, aan de bron emissiearme, stalsystemen.
 - Wij zetten onze middelen zoals de agrofoodpluim en onze communicatiemiddelen in om koplopers te ondersteunen.
- Vakmanschap en omgevingsmanagement mestbewerkers
 - Wij onderkennen de meerwaarde van vakmanschap en omgevingsbewustzijn van mestbewerkers en stimuleren dit waar mogelijk. Bijvoorbeeld via regelingen zoals POP3
- Vergunningverlening, toezicht en handhaving faciliteren
 - Wij agenderen dit item in het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht om gezamenlijk met anderen dit onderdeel verder te verbeteren. We stellen voor om de kennis rondom mestbewerkers (anders dan op veehouderijniveau) bij één omgevingsdienst te centraliseren. We zetten samen met gemeenten, omgevingsdiensten en mestbewerkers een meet- en evalueerprogramma op rondom mestbewerkingsinstallaties.
- Samen met partijen voeren we deze actieplannen uit. We verwachten dat partijen met een direct belang in mestbewerking mee-investeren en dat alle partijen menskracht beschikbaar stellen. Per actieplan bekijken we welke partijen nodig zijn. Partijen waar wij in elk geval aan denken zijn de veehouderijsector (o.a. Mestinvesteringsfonds, Actieplan vitalisering varkenshouderij), financiers, overheden (Rijk, gemeenten, GGD, waterschappen), kennisinstituten en maatschappelijke organisaties zoals de BMF. Bij de uitwerking van de actieplannen sluiten we eveneens aan bij het actieplan Vitale Bodem dat wij in voorbereiding hebben in het kader van het Provinciaal Water en Milieu Plan.

- De actieplannen grijpen vooral aan op de reguliere vormen van veehouderij; in de biologische landbouw is er geen mestoverschot en biologische veehouders hebben al vaak stalsystemen waarbij geen onbewerkte drijfmest ontstaat.
- Het rapport 'Mest met beleid' bevat in hoofdstuk 3 een overzicht van randvoorwaarden aan mestbewerkingsinrichtingen in relatie tot beleid. Op basis hiervan kan van geval tot geval, rekening houdend met de specifieke situatie, worden bepaald of een (combinatie van) techniek(en) toegepast kan worden of niet. Dit is het mestmenu.
- Het op te richten expertpanel heeft de taak innovaties te beoordelen en een BBT (best beschikbare techniek) document op te stellen. Wij streven ernaar dat het BBT-document een wettelijke status krijgt.
- Bij de vergunningverlening hanteren de omgevingsdiensten namens ons het toetsingskader gezondheid en wij vragen gemeenten dit ook te laten doen. Wij zorgen ervoor dat het toetsingskader een formele status krijgt.
- Wij passen de Verordening ruimte aan zodat er geen sturing meer is op de capaciteit van de mestbewerking. Ook passen wij het beleid ten aanzien van de locaties aan: bewerking kan op de veehouderijlocatie waar de mest ontstaat en anders op een bedrijventerrein van de juiste milieucategorie, met daarbij de mogelijkheden voor maatwerk zoals voorgesteld vanuit de dialoog. Wij willen maatwerk leveren aan melkveehouders die gezamenlijk willen vergisten, aan veehouders die hun mest per pijpleiding transporteren en in een beperkt aantal gebieden met een zeer hoge dichtheid van varkens.

Met het bovenstaande geven wij invulling aan de toezeggingen die wij hebben gedaan in uw vergadering van 24 juni 2016 inzake aandacht voor uitvoerbare tijdslijnen, afzetmarkt voor mest en biologische veehouderij.

3. *Met het oog op de realisatie van een veehouderij die duurzaam produceert en die maatschappelijk geaccepteerd en gewaardeerd wordt stellen wij in delen van Noord-Brabant met een hoge veedichtheid extra randvoorwaarden aan de omvang van de veestapel. We staan daar uitsluitend nieuwe stallen toe als er oude stallen verdwijnen ('Staldering'). Wij vragen de gemeenten om de vanuit de dialoog voorgestelde stalderingsdienst vorm te geven.*

Net als in andere economische sectoren is de sector zelf verantwoordelijk voor zuinig ruimtegebruik. Het voorkomen en opheffen van leegstand is hier een belangrijk onderdeel van. Uit oogpunt van landschappelijke kwaliteit en vanuit veiligheid (criminaliteit).

De veehouderij, het sterkst de varkenshouderij, heeft zich de afgelopen jaren geconcentreerd in Oost- en Midden-Brabant. Hierdoor is, ondanks

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

de afgenomen emissies en overlast per dier, de druk op mens en natuur in deze delen van Brabant onvoldoende afgenomen. Om verdere concentratie van de veehouderij tegen te gaan, is het nodig om op regionale schaal de omvang van de veestapel te begrenzen, zodat de inspanningen om te komen tot de gewenste schone en veilige veehouderij effectiever zijn.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

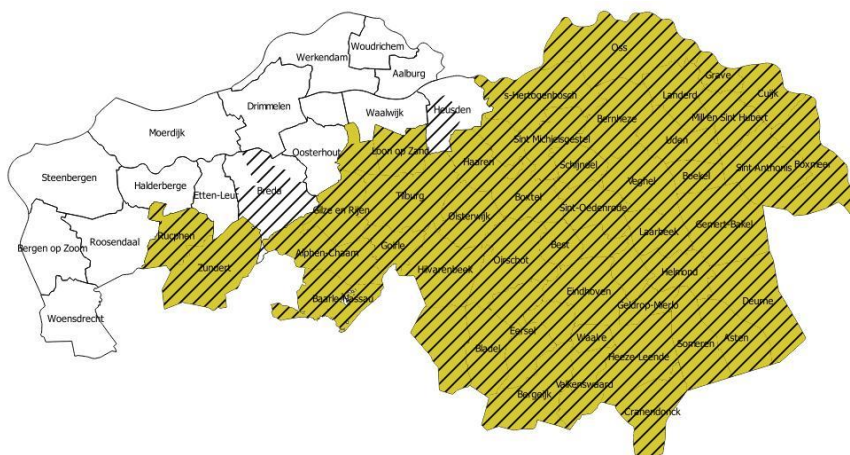
Het is in het belang van de veehouderij en van andere economische sectoren dat de impact op de omgeving snel en effectief verlaagd wordt. Dan kan de maatschappelijke waardering terugkeren en ontstaat er fysieke en sociale ruimte voor ontwikkeling van bedrijven.

In lijn met het voorstel vanuit de dialoog introduceren wij daarom het principe van staldering op regionale schaal via de Verordening ruimte. Dit geldt voor alle vee dat in gebouwen wordt² gehouden, met uitzondering van de melkveehouderij (zie hierna). Met staldering sturen wij in hoge mate op de omvang van de veestapel omdat staloppervlak en het aantal maximaal te houden dieren aan elkaar zijn gekoppeld in de wetgeving.

Staldering is echter geen volledige garantie dat er in een gebied een (beperkte) toename van het aantal dieren plaats vindt, bijvoorbeeld doordat de stallen die gesloopt worden niet geheel gebruikt worden en de stallen die gebouwd worden wel.

In lijn met de voorstellen uit de dialoog geldt staldering voor het Brabantse deel van het concentratiegebied uit de Meststoffenwet, qua begrenzing aangepast aan de huidige gemeentegrenzen (zie kaartje). Binnen dit gebied gaan wij deelgebieden onderscheiden. Aan de ene kant willen wij deze zo klein mogelijk houden om lokaal de druk op de omgeving goed te kunnen sturen. Aan de andere kant is het wenselijk dat er voldoende ontwikkelmogelijkheden zijn voor individuele bedrijven en er dus voldoende aanbod van inruilstallen zijn, wat om grotere deelgebieden vraagt. Met vijf à zes deelgebieden is er een goede balans tussen beide vereisten.

² Nertsen worden veelal niet in gebouwen gehouden. Dit betekent aan de ene kant dat er dan geen stalderingsplicht geldt. Aan de andere kant betekent het ook dat de sheds waarin de nertsen worden gehouden niet als inruilstal gelden.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

Concentratiegebied (arcering) en stalderingsgebied (okerkleurig)

Staldering werkt op regionale schaal en is daarmee geen instrument om lokale overlast op te lossen; hiervoor zetten wij andere instrumenten in zoals de aanpak die is ontwikkeld door het urgentieteam en de Subsidieregeling Urgentiegebieden Noord-Brabant.

Staldering stuurt op de omvang van de veestapel maar is niet waterdicht. Een toename van de veestapel binnen de gebieden blijft (weliswaar in beperkte mate) mogelijk, bijvoorbeeld doordat stallen nu slechts gedeeltelijk in gebruik zijn.

Gemeenten zijn eerst verantwoordelijk voor de verdere uitwerking op (subregionale) schaal van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de veehouderij. Zij zijn betrokken geweest bij de dialoog en steunen de aanpak. De vanuit de dialoog voorgestelde stalderingsdienst heeft tot doel veehouders te ondersteunen bij het verkrijgen van 'inruilstallen' tegen geen of een zo laag mogelijke kostprijs. Daarnaast kan –zoals voorgesteld vanuit de dialoog- via deze dienst via afoming enige krimp van de veestapel tot stand komen.

Wij vragen samenwerkende gemeenten om de stalderingsdienst of een alternatieve uitvoeringsstrategie vorm te geven als onderdeel van een meer integrale gebiedsgerichte aanpak die veehouders helpt keuzes te maken op de rotonde en koplopers stimuleert.

Wij vragen de gemeenten dat samen met de partners te doen en in tenminste één regio te testen via een botsproef. Wij ondersteunen gemeenten hierbij en zijn verantwoordelijk voor een vlakdekkende aanpak in het gehele stalderingsgebied.

Het is gewenst daarbij aansluiting te zoeken bij het 'Actieplan vitalisering varkenshouderij', slim om te gaan met de stoppersregeling etc. Daarbij brengen zij ook de kosten in beeld en maken zij een voorstel voor financiering. Uitgangspunt is dat ook de veehouderijsector (in het

bijzonder banken en andere financiers zoals de veevoerindustrie) hierin haar verantwoordelijkheid neemt.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

Het is voor de juridische houdbaarheid essentieel dat er een operationele regeling is voor staldering op het moment dat de regeling in werking treedt. Is dat niet het geval, dan is er een groot risico dat een rechter de regeling niet aanvaardbaar acht omdat hij te zware lasten op de schouder van de ondernemer legt.

In de dialoog hebben melkveehouders geopperd de melkveehouderij uit te zonderen van staldering. Wij zien hier argumenten voor:

- Het rijk neemt momenteel diverse maatregelen ten aanzien van de omvang en grondgebondenheid van de melkveehouderij. Deze maatregelen zijn nog niet uitgekristalliseerd maar gaan naar verwachting groei, concentratie en intensivering tegen.
- De bezetting van veel stallen is minder dan 100%, zodat er nog veel uitbreiding kan plaatsvinden waardoor staldering weinig effect sorteert.

Vooralsnog zonderen wij de melkveehouderij daarom uit van staldering. Mochten ontwikkelingen in deze sector daar in de toekomst aanleiding toe geven, bijvoorbeeld oplopende leegstand, dan kan deze uitzondering komen te vervallen.

4. Wij willen meer ruimte geven aan bedrijven die excelleren in duurzame productie.

Veehouderijbedrijven die maatschappelijk geaccepteerd en gewaardeerd worden, diervriendelijk produceren, passen in hun natuurlijke omgeving en geen onaanvaardbare gezondheidsrisico's met zich meebrengen moeten geen onnodige belemmeringen in hun ontwikkeling ontmoeten. Wij willen voor dit soort bedrijven dan ook ruimte scheppen, om te beginnen via maatwerk. Als dit soort bedrijven willen groeien willen wij flexibeler omgaan met de maximale omvang van het bouwblok in de volgende situaties:

- Bedrijven die overlast opheffen door het saneren van een bouwvlak kunnen de oppervlakte van dat gesaneerde bouwvlak toevoegen aan een bouwvlak op een locatie die voldoet aan de normen ten aanzien van geur, fijn stof etc.
- Bedrijven die voorop lopen in de transitie veehouderij, wat blijkt uit bijvoorbeeld een hoge BZV-score of marktconcepten.

Bedrijven die niet willen groeien maar wel nieuwe niches willen ontwikkelen kunnen anderszins problemen met onze regels ondervinden. Ook voor deze bedrijven willen wij via maatwerk ruimte scheppen. In de Verordening ruimte werken wij dit verder uit.

De Verordening ruimte biedt de mogelijkheid om specifieke gebiedsgerichte aanpakken vast te stellen met een afwijkende aanpak en regulering. Wij nodigen gemeenten uit samen met andere partijen voorstellen, voor zowel staldering (kernboodschap 3) als ruimte voor excellerende bedrijven, te ontwikkelen.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

5. De Brabantse aanpak sluit aan op de aanpak vanuit landelijke initiatieven.

Voorgaande lijn sluit aan op de landelijke plannen en adviezen die de afgelopen tijd zijn verschenen, het 'Actieplan vitalisering varkenshouderij' ('Plan Rosenthal') en het SER-advies Versnelling duurzame veehouderij ('Plan Nijpels'). Deze plannen zetten eveneens in op meer be- en verwerking van mest, op sterkere sturing richting duurzaamheid en op het samen optrekken van spelers rond de veehouderij: primaire sector, keten, financiers, overheid. De koppeling tussen groei en stoppen sluit aan bij de denklijn in 'Rosenthal'.

De introductie van fosfaatrechten en de grondgebondenheidseisen in de wet melkveehouderij ondersteunen ons streven om verdere intensivering van de melkveehouderij en daarmee verdere groei van het mestoverschot tegen te gaan.

Het kabinet bereidt de Wet Veedichtheid (voorheen Wet Dieraantallen) voor, en biedt naar verwachting begin 2017 een voorstel aan de Tweede Kamer aan. Behandeling van het voorstel vindt plaats na de verkiezingen in 2017. Naar verwachting biedt deze wet een beter instrumentarium dan wij via de Verordening ruimte kunnen inzetten: een programmatische aanpak waardoor wij beter kunnen sturen op lokale knelpunten en rechtstreekse sturing op dieraantallen (via de rijkssystemen als de meitelling). Mocht deze wet van kracht worden, dan heroverwegen wij de inzet van staldering als instrument om de regionale concentratie van de veehouderij tegen te gaan.

Consequenties

Samen met onze voornemens ten aanzien van de Verordening Stikstof en BZV leidt de voorgestelde aanpak ertoe dat er beweging en daarmee ruimte ontstaat voor een veehouderij in Brabant die innoveert en transformeert naar een sterke sector met een lage impact op de sociale en fysieke omgeving. Geen overlast meer voor bewoners, geen nadelige invloed meer op natuur en milieu. Een betere ruimtelijke situering van de veehouderij in een aantrekkelijk buitengebied.

Het houden van dieren verandert zodat problemen bij de bron worden voorkomen. Kringlopen rond de veehouderij kunnen worden gesloten doordat mest als product aansluit bij de behoefte van bodem en

gewassen in Brabant en daarbuiten en beter transporteerbaar is.
Mestbewerking gebeurt schoon en veilig op geschikte locaties.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

Europese en internationale zaken

De voorgestelde aanpak levert een bijdrage aan het realiseren van de Europese doelen ten aanzien van de kwaliteit van de leefomgeving en biodiversiteit.

De uitwerking van stalderingsdiensten en eventuele financiële ondersteuning van ontwikkelingen gebeurt binnen de Europese kaders voor staatssteun.

Communicatie

Wij informeren de deelnemers aan de dialoog en onze maatschappelijke partners rechtstreeks over onze beleidsvoornemens en de vertaling daarvan in besluiten als de Verordening ruimte.

Rond de ter visie legging van het ontwerp van de aanpassing van de Verordening ruimte verzorgen wij een heldere communicatie gericht op alle betrokkenen (onder meer gemeenten, veehouders, burgergroeperingen, natuurgroepen), onder andere met een eenvoudige, concrete uitleg van de voorstellen.

Vervolg

1. *Met de partners maken wij concrete afspraken over de uitvoering van de actieplannen Brabants mestbeleid en de instelling van het expertpanel.*

We stellen voor om met partijen afspraken te maken over de uitvoering, bemensing en financiering van de projectfiches/actieplannen en de instelling van een expertpanel. We betrekken hierbij in elk geval de Task Force Mest- en Mineralenverwaarding, de partijen betrokken bij het plan Rosenthal en het Mestinvesteringsfonds.

2. *Het voorstel voor locatiebeleid mestbewerking, voor het niet meer sturen op capaciteit mestbewerking en voor staldering vertalen wij in een ontwerp Verordening ruimte.*

De voorstellen vanuit de dialoog leiden tot wijziging van de Verordening ruimte. Een concept van de wijzigingen is opgenomen in bijlage 2 bij deze statenmededeling. Streven is de wijzigingen nog in 2016 in ontwerp vast te stellen en in de inspraak te brengen.

3. *Wij vragen gemeenten met de partners de uitvoering van staldering op (sub)regionale schaal vorm te geven.*

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

Zoals aangegeven ondersteunen wij gemeenten hier desgewenst bij met menskracht bij de uitwerking.

4. *Vervolg op de dialoog.*

Wij hebben met de vier regionale bestuurlijke trekkers van de dialoog afgesproken dat zij nagaan hoe de opgebouwde energie in de dialoog kan worden vastgehouden en ingezet bij de verdere transitie van de veehouderij. De eerste gedachte is dit regionaal vorm te geven. Waar nodig en zinvol ondersteunen wij dit vervolg.

5. *Monitoren en evalueren*

Wij monitoren en evalueren periodiek (iedere vier jaar of zoveel eerder als daartoe aanleiding is) of het mestbeleid, staldering en ruimte voor excellerende bedrijven effectief zijn gelet op de gewenste transitie in de veehouderij: draagt deze aanpak bij aan het realiseren van een veehouderij die maatschappelijk geaccepteerd en gewaardeerd wordt, diervriendelijk produceert, past in zijn natuurlijke omgeving en geen onaanvaardbare gezondheidsrisico's met zich meebrengt?

3. Wijziging Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

Aanleiding

In het bestuursakkoord is opgenomen: *“We gaan emissies naar bodem, water en lucht structureel verminderen”*.

We constateren nu dat we onvoldoende zekerheid hebben dat we de doelstellingen voor stikstofemissies uit de landbouw bereiken.

Zoals hiervoor is aangegeven, is de Verordening Stikstof één van de instrumenten die zorgt voor het vastleggen van de randvoorwaarden voor bedrijven, en daarnaast voor het maken van een keuze voor bedrijven op de rotonde.

Bedrijven die succesvol zijn op de wereldmarkt, Europese kwaliteitsmarkt en de nichemarkt en voldoen aan de gestelde randvoorwaarden, maken het mogelijk om doelstellingen voor onder andere stikstof, fosfaat, waterkwaliteit, biodiversiteit en een vitale bodem te halen en de leefkwaliteit te verbeteren. Ook ondernemers die stoppen en hun bedrijfsactiviteiten op een zorgvuldige wijze hebben kunnen beëindigen, dragen hier uiteraard aan bij.

Convenant en Verordening Stikstof en Natura 2000

In veel Natura 2000-gebieden is de overbelasting van stikstofdepositie een groot probleem voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor stikstof gevoelige natuur in die gebieden, waartoe Nederland zich op grond van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn verplicht heeft.

Daarom heeft de provincie op 29 september 2009 het Convenant Stikstof en Natura 2000 gesloten met de provincie Limburg, directie Regionale Zaken van het Ministerie van LNV, Stuurgroep Dynamisch Platteland, Zuidelijk Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO), Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB), Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap en de Brabantse Milieufederatie. De doelstelling van dit convenant is om de ammoniakbelasting op de N2000-gebieden substantieel te verminderen en tevens de vergunningverlening voor veehouderijbedrijven rond N2000-gebieden weer vlot te trekken. Afsproken is dat het convenant (voorlopig) alleen betrekking heeft op de stalemissies van ammoniak uit veehouderijbedrijven in relatie tot de stikstofbelasting op Natura2000-gebieden. Stallen van veehouderijen zijn namelijk de belangrijkste bron van stikstofemissies in de vorm van ammoniak.

Een belangrijke afspraak van het convenant is de monitoring van de voortgang van de depositievermindering op alle Natura2000-gebieden in

Noord-Brabant. Onderdeel van de monitoring is een systematiek van “hand-aan-de-kraan”, waarbij bestuurlijk zal worden ingegrepen indien ongewenste ontwikkelingen optreden die een te geringe afname of zelfs een toename van de depositie zou betekenen. Bij een onvoldoende afname van de ammoniakdepositie zullen aanvullende maatregelen getroffen worden zodat de beoogde reductie wel wordt gerealiseerd.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

De afspraken uit het convenant zijn uitgewerkt in de Verordening Stikstof en Natura2000 (hierna Verordening Stikstof) en is op 21 oktober 2010 in werking getreden (bijgesteld in 2013).

Het doel van de Verordening Stikstof is een borging van een blijvende daling van de ammoniakbelasting in de N2000-gebieden. De Verordening Stikstof richt zich specifiek op de vermindering van de ammoniakemissie uit veehouderijstallen.

De Verordening Stikstof stelt (extra) technische eisen aan nieuwe stallen die qua emissiereductie verder gaan dan de vereisten uit de landelijke regelgeving. Beoogd wordt om met een halvering van de ammoniakemissie uit stallen van veehouderijen in 2028 ten opzichte van 2010, de doelstelling uit het convenant te bewerkstelligen.

De eisen uit de Verordening Stikstof gelden voor nieuwe stallen, niet voor bestaande stallen. Uiterlijk op 1 januari 2028 dient het bedrijf als geheel gemiddeld te voldoen aan de vereisten uit de verordening. De Verordening Stikstof bevat geen doelen of eisen voor overige emissies uit de landbouw of voor emissie uit andere bronnen zoals verkeer, industrie en buitenland.

Bij de verordening zijn de volgende randvoorwaarden gesteld om natuur- en milieuwinst te behalen:

- geen (regionale) toename van dieren aantallen;
- emissiereducerende technieken werken zoals vereist;
- er vindt voldoende innovatie plaats in emissiereducerende technieken bij met name rundvee.

In de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) is bij het opstellen van prognoses m.b.t. de ontwikkeling van de depositie van stikstof uitgegaan van de eisen voor stallen van Brabantse veehouders op basis van de Verordening Stikstof. De eisen uit de Verordening Stikstof zijn op verzoek van de provincie Noord-Brabant niet verdisconteerd in extra ontwikkelingsruimte, maar komt volledig ten goede aan de natuur.

Bevoegdheid

PS zijn bevoegd om een wijziging van de Verordening Stikstof vast te stellen. Wij komen in het voorjaar van 2017 met een voorstel aan uw Staten tot wijziging van de Verordening Stikstof.

Wij hebben op grond van artikel 4 van de vigerende Verordening Stikstof de bevoegdheid nieuwe emissie-eisen vast te stellen of aan te scherpen wanneer er nieuwe beschikbare en betaalbare staltechnieken zijn.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

Kernboodschap

1. *Wij verwachten dat de doelstelling van het Convenant Stikstof, om de ammoniakbelasting op de N2000-gebieden substantieel te verminderen, met de huidige verordening niet bereikt wordt.*

In de afgelopen 6 jaar is de daling van de ammoniakemissies uit stallen jaarlijks door de provincie gemonitord aan de hand van vergunde emissies. In opdracht van de provincie heeft Arcadis Nederland BV in het rapport "Reductie van emissies uit stallen van veehouderijen" recent een uitgebreide analyse uitgevoerd waarbij de daling van de ammoniakemissies tot nu toe in beeld is gebracht aan de hand van vergunde emissies. Dit rapport hebben uw Staten met een memo van Gedeputeerde Van den Hout (kenmerk 4107070, d.d. 8 november 2016) ontvangen.

Op basis van de gegevens uit het Arcadis rapport (op basis van de vergunde emissies) zou kunnen worden geconcludeerd dat we op koers zitten in de daling van de emissies uit stallen (50% daling in 2028 ten opzichte van 2010). Er zijn echter alarmerende signalen dat de ammoniakbelasting op de N2000-gebieden niet is verminderd en dat de daling van de ammoniakemissies vanuit de landbouw niet substantieel doorzet of zelfs stagneert:

- De resultaten van het Meetnet Ammoniak in Natuurgebieden (MAN) en het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit (LML) laten geen daling zien van de concentraties van ammoniak in de lucht sinds 2005. Terwijl die daling op basis van de vergunde emissies en de berekeningen met het NEMA (National Emission Model for Agriculture) wel zou worden verwacht.
Uw Staten zijn hierover met een memo van Gedeputeerde Van den Hout (kenmerk 4107070, d.d. 8 november 2016) geïnformeerd.
- In de tweejaarlijkse Balans van de leefomgeving 2016 wordt opnieuw geconstateerd dat de milieudruk van de landbouwsector op natuur en water groot blijft: *De ammoniakuitstoot, verontreiniging oppervlaktewater en hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen blijven zo hoog dat het halen van de doelen van natuur- en waterkwaliteit vrijwel onmogelijk is.* Volgens de Balans van de leefomgeving 2016

vraagt dit om een visie op de toekomst van de landbouw ten aanzien van innovatie van de landbouw, schaalvergroting en intensivering en maatschappelijk draagvlak en de daarbij passende provinciale rol (kaders scheppen of aanscherpen, richting geven en doelen voor emissies (bij)stellen).

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

- Uit de referentieraming van emissies naar lucht uit de landbouw tot 2030 (achtergronddocument bij de Nationale Energieverkenning 2015) blijkt dat de stikstofexcretie door de veestapel in Nederland toeneemt in de periode 2013-2020 van 473 naar 490 miljoen kg stikstof door de groei van het aantal melkkoeien en daarna geleidelijk afneemt tot 481 miljoen kg stikstof in 2030 door het aantal stuks jongvee. De totale ammoniakemissie vanuit de landbouw neemt in de raming bij vastgesteld en voorgenomen beleid af van 112 miljoen kg NH₃ tot 96,5 miljoen in 2030. Het grootste deel van deze afname wordt veroorzaakt door afname van ammoniakemissies uit stallen en mestopslagen.

Uit deze gegevens kan worden afgeleid dat de in de Balans van de leefomgeving geschetste slechte situatie de komende periode tot 2030 met het thans vastgestelde en voorgenomen beleid niet wezenlijk zal verbeteren.

Hiermee komt de doelstelling van het convenant in gevaar.

Daarnaast concluderen we dat niet aan de eerder genoemde randvoorwaarden bij de verordening wordt voldaan:

- Vanaf de start van de verordening blijken de dieraantallen regionaal nog altijd toe te nemen.
- Er is onvoldoende innovatie in emissiereducerende technieken, met name bij rundvee. Nieuwe innovaties met emissiereducerende technieken worden niet opgeschaald.
- De afgelopen jaren is gebleken dat emissiereducerende technieken die zijn geïmplementeerd, regelmatig niet werken zoals vereist.

2. Wij willen meer zekerheid dat de doelstelling van het Convenant Stikstof wordt gehaald.

Voornoemde signalen, onzekerheden en zorgen zijn voor ons reden geweest om halverwege 2016 met de convenantpartners om tafel te gaan om een inzet op meer daling van de ammoniakemissies te bespreken. Hierbij is commitment van alle convenantpartners het uitgangspunt.

Gebleken is dat alle convenantpartners nog altijd achter het convenant staan en de doelstelling van het convenant willen realiseren.

In een intensief traject zijn gezamenlijk de mogelijkheden geïnventariseerd om meer zekerheid te creëren dat de doelstelling (en de bijbehorende randvoorwaarden) van het convenant worden gehaald.

De partners staan verschillend in de bereidheid tot meer inzet op een verdere verlaging van de ammoniakemissies uit stallen. Er is commitment over het aanpassen van emissiereducerende eisen in bijlage 2 van de verordening (kernboodschap 3). Er is geen volledige overeenstemming over een wijziging van de initiële eisen uit de Verordening Stikstof (kernboodschap 4).

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

3. *Wij zetten daarom in op verdere verlaging van ammoniakemissies door de emissiereducerende eisen in bijlage 2 van de verordening aan te passen.*

Wij zijn voornemens om de emissiereducerende eisen in bijlage 2 van de verordening aan te passen. Het gaat dan om het aanscherpen van de emissie-eisen voor verschillende diercategorieën zodat deze meer aansluiten bij de opgenomen streefreducties en het opnemen van emissie-eisen voor meer diercategorieën.

Het aanpassen van emissiereducerende eisen sluit aan bij het nieuwe mestbeleid dat stalsystemen stimuleert die minder emissies opleveren. De resultaten van de mestdialoog worden, voor zover mogelijk, bij de aanpassing van emissiereducerende eisen meegenomen.

4. *Wij stellen daarnaast een wijziging van de initiële eisen uit de Verordening Stikstof voor.*

Wij zetten daarnaast in op wijziging van de initiële eisen uit de verordening om meer zekerheid te krijgen dat de doelstellingen van het convenant en de verordening in 2028 worden gehaald.

Het gaat dan om de wijziging van de volgende eisen uit de verordening:

- het loslaten van interne saldering binnen een bedrijf. Dit betekent dat op stalniveau voldaan moet worden aan de Verordening Stikstof ipv op bedrijfsniveau;
- het naar voren halen van de uiterste termijn waarop verouderde stallen waar geen of nauwelijks emissie-maatregelen zijn genomen moeten voldoen aan de emissiereducerende maatregelen. Gedacht kan worden aan het uiterlijk op 1 januari 2020 voldoen aan de Verordening Stikstof voor stallen ouder dan 15 jaar (de stallen zijn aangepast of er staat geen vee meer in de stallen).

Aanpassing van de initiële eisen uit de Verordening Stikstof heeft daarnaast de volgende positieve effecten:

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

- Zoals hiervoor is aangegeven hebben wij in het bestuursakkoord duidelijke doelstellingen geformuleerd met betrekking tot de duurzaamheid van de veehouderij, het verminderen van emissies naar omgeving en het natuur- en milieubeleid. Wij willen de landbouwsector beschouwen als een reguliere economische sector. Dit betekent dat deze sector, net als alle andere sectoren, zo snel mogelijk aan de huidige stand der techniek voldoet. Oude stallen die niet aan de huidige eisen voldoen passen hier niet in. De huidige verordening schrijft alleen emissiereducerende maatregelen voor bij nieuwe stallen. Veehouderijen met bestaande stallen hoeven tot 2028 niet te investeren in emissiereducerende maatregelen. Uit aanvullend onderzoek van Arcadis blijkt dat 25 tot 30% van de vergunde veestapel is gehuisvest in stallen die als traditioneel zijn aan te merken en die nu 15 jaar of ouder zijn. Deze oude stalsystemen zorgen voor een relatief hoge emissie van ammoniak, terwijl er alternatieve technieken beschikbaar zijn met een een lagere emissie van ammoniak.
Met een wijziging van de Verordening Stikstof worden de zogenaamde "stilzitters" in beweging gezet om oude stallen aan te passen aan de huidige stand der techniek. Dit betekent vervolgens ook dat meer bedrijven worden getoetst aan de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) (zie hoofdonderdeel 4 Evaluatie BZV).
- Door de stikstofhuishouding op orde te brengen kan er, naast het realiseren van natuurdoelen, ook ruimte worden gemaakt voor (duurzame) economische ontwikkelingen.
De ontwikkelingsruimte in de PAS is beperkt en zal ook in Brabant op diverse plaatsen op raken en mogelijk al op korte termijn. Dit zou betekenen dat vergunningverlening (Natuurbeschermingswet) niet mogelijk is en economische ontwikkelingen worden geremd. Dit kan een beperking opleveren voor de economische ontwikkeling van andere sectoren in bepaalde gebieden in Brabant. Tot nu toe zien we juist dat de beperkte ontwikkelingsruimte die er is vrijwel volledig (95%) wordt uitgegeven aan veehouderijen. Vooral voor het bijplaatsen van vee.
Door wijziging van de Verordening Stikstof blijft er meer PAS ontwikkelingsruimte beschikbaar.
- Het verder terugdringen van de ammoniakemissies uit stallen heeft een bijkomend positief effect op het halen van milieu- en gezondheidsdoelen. Emissies van geur en fijn stof gaan immers ook omlaag. Uit het onderzoek "Veehouderij en Gezondheid

Omwonenden 2016" (VGO) is gebleken dat endotoxinen zich verbinden met fijnstof. Dit bleek bijvoorbeeld bij de uitbraak van de Q-koorts. Terugdringen van fijnstof is daarom een belangrijk punt geworden voor de veehouderij. Emissie-eisen voor ammoniak leiden er tevens toe dat de hoeveelheid fijnstof, en daardoor de hoeveelheid endotoxinen, fors wordt verminderd. Het vermindert bijvoorbeeld longaandoeningen bij omwonenden van een intensieve veehouderij. Daarnaast is geurhinder één van de belangrijkste klachten bij de veehouderij op het platteland. Emissiereducerende technieken voor ammoniak hebben mede als gevolg dat de geurhinder fors afneemt. Dit bevordert het woon- en leefklimaat en vermindert de spanning tussen burgers en boeren.

Dit sluit aan bij hetgeen hierover in het bestuursakkoord is aangegeven: *"We willen de overlast (fijnstof en stank) van de intensieve veehouderij tot een aanvaardbaar niveau laten afnemen"*.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

5. *Wij zetten daarnaast in op het gaan voldoen aan de eerder gestelde randvoorwaarden bij de Verordening Stikstof.*

Onder "Aanleiding" is een drietal randvoorwaarden genoemd die bij de verordening zijn gesteld voor het behalen van natuur- en milieuwinst. Wij zetten op de volgende manier in om te gaan voldoen aan deze randvoorwaarden:

- Geen (regionale) toename van dieraantallen: om te bewerkstelligen dat er geen (regionale) toename van dieraantallen plaatsvindt, willen wij inzetten op het regionaal sturen op dieraantallen via de uitwerking van de mestdialoog (zie hoofdonderdeel 2 Brabants mestbeleid).
- Emissiereducerende technieken werken zoals vereist: uit ervaringen is gebleken is dat het van wezenlijk belang is dat er regelmatig toezicht en handhaving plaatsvindt om ervoor te zorgen dat voldaan wordt aan deze randvoorwaarde. Door intensiever toezicht is het percentage emissiereducerende technieken dat werkt zoals vereist toegenomen.

Inmiddels is het project Intensivering Toezicht Veehouderij (ITV) opgestart, waarbij alle veehouderijbedrijven in de provincie in de periode tot 2020 worden gecontroleerd. Het einddoel is dat iedereen zich aan de regels houdt. In dit omvangrijke project werken de provincie en gemeenten samen in hun opdracht voor het wabo-toezicht, het toezicht op de Natuurbeschermingswet, de regels voor elektronische monitoring van luchtwassers, de stoppersregeling, de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij en de brandveiligheid. Tevens worden in de controles zaken als leegstand, lege vergunningen en asbestdaken geïnventariseerd.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

- Er vindt voldoende innovatie plaats in emissiereducerende technieken in met name rundveestallen: op dit moment vindt er onvoldoende innovatie plaats in emissiereducerende technieken bij vooral rundvee. Voor de rundveehouderij zijn nog maar beperkt emissiereducerende technieken beschikbaar en de technieken die er zijn worden nauwelijks toegepast. Hierdoor blijft een emissiedaling in de rundveehouderij achter met 4 tot 5 %, zo blijkt uit het Arcadisrapport.

Wij willen beweging en ruimte voor innovaties voor emissiereducerende technieken voor alle diercategorieën en zijn bereid zich hiervoor in te zetten. Verwacht wordt dat door het aanscherpen van de emissiereductie-eisen innovatie in technieken wordt gestimuleerd en beschikbare technieken meer worden toegepast.

Beweiden zal voor een deel van de melkveehouderijen een mogelijkheid zijn om aan emissiereductie-eisen te voldoen, mits zij een huiskavel hebben die groot genoeg is. Verwacht wordt dat het percentage beweiden zal toenemen door het aanscherpen van de emissiereducerende eisen.

In het onderzoek naar de verwachte effecten op de landbouwsector van een wijziging van de Verordening Stikstof (zie onder het kopje "consequenties") wordt beweiding specifiek als scenario meegenomen.

Consequenties

Een wijziging van de Verordening Stikstof op de voornoemde drie hoofdlijnen (zie kernboodschap 3, 4 en 5) heeft consequenties voor de landbouwsector. De verwachte effecten worden in de komende maanden in beeld gebracht. Het onderzoek hiervoor is inmiddels gestart. Hierin wordt consequenties van wijziging van de verordening stikstof voor de sector vergeleken met het autonome scenario (huidige verordening stikstof in combinatie met effecten veroorzaakt door rijksbeleid (zoals bijvoorbeeld het verbod op asbestdaken vanaf 2024).

Hetzelfde geldt voor de te verwachte effecten op natuur, water en milieu. De resultaten worden gedeeld met de convenantpartners stikstof.

Ook mogelijke juridische en uitvoeringsconsequenties worden onderzocht. Voornoemde consequenties worden meegenomen in statenvoorstel over de wijziging van de Verordening Stikstof.

Europese en internationale zaken

Nederland heeft zich op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn verplicht om de instandhoudingsdoelen van de voor stikstof gevoelige natuur te halen.

Communicatie

We brengen de ontwikkelingen op het stikstof-, mest- en BZV-dossier zoveel mogelijk gezamenlijk naar buiten. De communicatie-aanpak richt zich op:

- De belangrijkste partners op de dossiers en de veehouderijsector,
- Gemeenteamttenaren op gebied van Ruimte, Milieu en Landbouw,
- Het algemene publiek, via de pers en de provinciale kanalen,
- De interne provinciale organisatie.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

Vervolg

Wij bieden in het voorjaar van 2017 een statenvoorstel ter besluitvorming aan. Hierin worden de onderzochte effecten van een wijziging van de Verordening Stikstof zoals genoemd onder "Consequenties" meegenomen.

4. Evaluatie Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV)

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

Aanleiding

Bij de vaststelling van de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) is afgesproken dat een tussentijdse evaluatie zou plaatsvinden, zie de [Statenmededeling BZV versie 1.2](#). Deze is uitgevoerd en daarnaast hebben wij BrabantAdvies gevraagd ons te adviseren.

Voor de evaluatie heeft Lysias de gebruikers van de BZV geraadpleegd en partners die betrokken waren bij het opstellen van de BZV.

BrabantAdvies heeft aanvullend hierop deskundigen uit hun eigen raad en het Panel Zorgvuldige Veehouderij geraadpleegd en hen gevraagd een meer strategische visie te geven op de manier waarop de BZV functioneert.

De evaluatie en het advies van het Brabantadvies heeft u reeds op 31 oktober via een [memo gedeputeerde](#) ontvangen, zie ook bijlage 3 en 4.

Bevoegdheid

Uw Staten hebben op 22 maart 2013 besloten koers te zetten naar een zorgvuldige veehouderij in 2020. De Verordening ruimte 2014 (artikel 6.3 en 7.3) legt de bevoegdheid bij ons college neer om nadere regels te stellen in verband met de ontwikkeling naar een zorgvuldige veehouderij. De nadere regels BZV zijn hiervan de invulling.

Ondanks dat deze bevoegdheid bij de provincie en ons college ligt, is de Brabantse Zorgvuldigheidsscore - die onderdeel is van de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood (UBA) - een gezamenlijk product van de partners. De partners zijn intensief betrokken bij de totstandkoming, het onderhoud en het beheer van de BZV.

Kernboodschap

De UBA is een samenhangend pakket van een ontwikkelingsgerichte, stimulerende en belonende aanpak, gecombineerd met regelgeving en adequate handhaving.

De Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) maakt deel uit van het pakket aan maatregelen om de transitie te ondersteunen. Wanneer de veehouder relevante aspecten beter regelt dan de wet voorschrijft, haalt hij een hoge BZV-score en kan daarmee ontwikkelruimte verdienen. De evaluatie van de BZV en het advies van Brabant advies leiden tot een aanpassing van de BZV door de betrokken partners waarbij recht wordt gedaan aan de nodige kritische en opbouwende evaluatiepunten.

Hieronder staan eerst de belangrijkste conclusies uit de evaluatie en het advies op een rij. Bij het kopje Vervolgtraject is aangegeven wat wij met de conclusies willen gaan doen.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

I. De conclusies uit de evaluatie door Lysias.

De evaluatie levert de volgende zeven hoofdconclusies op:

- 1) De BZV heeft bijgedragen aan het besef dat ontwikkelruimte niet vanzelfsprekend is.
- 2) De bijdrage van de BZV aan het stimuleren van een zorgvuldige veehouderijsector in Noord-Brabant is niet objectief vast te stellen.
- 3) Het effect van de BZV op verduurzaming van de veehouderijsector is beperkt.
- 4) Zelfregulering (door middel van ketenkwaliteitsystemen / certificaten) gaat de BZV niet vervangen in 2020.
- 5) De kosten van de BZV zijn relatief hoog in relatie tot de bereikte resultaten.
- 6) De webapplicatie geeft transparantie.
- 7) Toezicht en handhaving van de BZV moeten nog doorsijpelen naar de dagelijkse handhavingspraktijk.

Toelichting op conclusie 1

Het algemene beeld op beleidsniveau over de BZV is overwegend positief. Het gezamenlijk bedenken en ontwerpen van de BZV door de partijen in het Brabant Beraad heeft duidelijk bijgedragen aan het besef dat verduurzaming voor de toekomst van de sector noodzakelijk is. Het heeft ook geleid tot een meer constructieve en op samenwerking gerichte houding van de partners.

Toelichting op conclusies 2 en 3

De bijdrage van de BZV aan de doelen in de UBA zijn door het ontbreken van een vooraf geformuleerd resultaat niet objectief vast te stellen. Het is overigens maar de vraag of vooraf concreet geformuleerde resultaten effectief zouden zijn geweest of juist remmend hadden gewerkt op stimuleren tot verduurzaming van de sector.

Hoewel de bijdrage van de BZV aan verduurzaming in de sector niet objectief is vast te stellen, concluderen we dat het effect van de BZV op verduurzaming van de sector beperkt is. Het aantal aanvragen (200) en aantal definitieve toekenningen (tot nu toe 50) van de BZV is relatief beperkt, mede door de economische situatie in de veehouderijsector. Van die aanvragen en toekenningen is het plausibel te veronderstellen dat de helft van de bedrijven zonder aanvullende investeringen ook al zou hebben voldaan aan de minimumeisen in de BZV. Verder is de indruk dat veel veehouders met uitbreidingsplannen een bestaand bedrijf (met bestaande rechten) overnemen. Op die manier ontwijken veehouders de BZV en wordt verduurzaming geremd.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

Daarnaast constateren we dat de minimeis van een BZV score uitnodigt tot calculerend gedrag bij veehouders en adviseurs. In de gesprekken kwam duidelijk het beeld naar voren dat veehouders en adviseurs bij een BZV aanvraag sturen op het halen van (precies) een '7' (de huidige norm).

Veehouders en adviseurs zien de BZV vooral als extra (en complexe) financiële hobbel bij het realiseren van bedrijfsuitbreiding en niet als stimulans om te innoveren. Het beeld bestaat dat adviseurs van veehouders zich vooral richten op optimalisatie van bedrijfsvoering en in mindere mate op verduurzaming van de veehouderijsector en een optimale relatie van de veehouder met zijn omgeving. In een sector die het economisch lastig heeft, is dat ook wel te verklaren.

Verder is in de gesprekken met betrokkenen twijfel geuit of dierenwelzijn als één van de drie hoofdthema's in de BZV wel logisch is. Niemand trekt het belang van dierenwelzijn in twijfel, maar wel of de provincie in beleidsmatige zin een rol moet hebben bij het stimuleren van dierenwelzijn.

Toelichting op conclusie 4

De gezamenlijk geformuleerde ambitie om in 2020 de BZV af te schaffen en te vervangen door zelfregulering (waarbij lokale thema's uit de BZV worden opgenomen in ketenkwaliteitssystemen / certificaten) wordt vooralsnog niet als realistisch beschouwd. De ontwikkeling van certificaten wordt vooral gedicteerd door de markt. De provincie heeft daarop nauwelijks invloed.

Toelichting op conclusie 5

De BZV wordt door de gebruikers als een inhoudelijk complex instrument ervaren. Het ontbreekt aan een objectieve norm om de kosten van de BZV te beoordelen. Het ontwerpen en beheren van een nieuw instrument is per definitie kostbaar. Gezien de complexiteit zijn de kosten daarom te verantwoorden en bescheiden. Maar gerelateerd aan de hoeveelheid aanvragen zijn de kosten hoog.

Toelichting op conclusie 6

De webapplicatie die sinds BZV 1.1 verplicht is gesteld, maakt de keuzes van veehouders zichtbaar. Daarmee draagt de webapplicatie bij aan één van de doelstellingen van de BZV, namelijk het versterken van inzicht in de keuzes van veehouders. Omdat niet alle gemeenten op dit moment toegang hebben tot de webapplicatie, wordt het zicht op de (goedgekeurde) BZV-aanvragen wel belemmerd.

Toelichting op conclusie 7

Omdat de BZV een relatief nieuw instrument is, behoeft toezicht en handhaving van de BZV meer aandacht in de werkplannen van

gemeenten / omgevings-diensten. Op beschikbaarheid van kennis is door betrokkenen al wel geïnvesteerd, maar dat is nog onvoldoende doorsijpeld in de dagelijkse handhavingspraktijk.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

Afsluitend

Hoewel de BZV zeker innovatief en baanbrekend is, is de BZV in zijn aard een normatief en in zekere zin een 'klassiek' beleidsmatig overheidsinstrument. Geconcludeerd wordt dat de effectiviteit van de BZV tot nu toe beperkt is geweest en dat de BZV weinig toevoegt aan bestaande wet- en regelgeving en duurzaamheids-ontwikkelingen in de sector.

II. De conclusies uit het advies van BrabantAdvies

BrabantAdvies trekt de volgende conclusies:

Het onderzoek biedt een wisselend beeld van de BZV. Dit beeld is niet rooskleurig. Uit de interviews komt naar voren dat de BZV eerder een maatschappelijk instrument is dan een instrument waarvoor het oorspronkelijk bedoeld is, namelijk de bevordering van een transitie naar een zorgvuldige veehouderij. Het instrument werkt, maar voor een ander doel. De ambitie van de BZV is beperkt en de vereiste score is gemakkelijk haalbaar.

De BZV wekt de indruk van een politiek compromis. Het werkt als een samenwerkingsinstrument tussen stakeholders, een hulpmiddel bij de dialoog tussen veehouder, burger en overheid. Op de korte termijn kan de BZV functioneel zijn in het verminderen van het onderlinge wantrouwen.

Tegelijkertijd houdt het echter het vigerende systeem in stand en zorgt het niet voor fundamentele systeemwijzigingen. De BZV laat het kostprijsdenken in stand en beperkt daarmee het ontwikkelingsperspectief van de agrofoodsector.

Zo draagt de BZV bij aan onderhoud, verbetering en vernieuwing, maar niet aan werkelijke innovatie, wat blijkt uit het lage aantal aanvragen bij het 'Panel Zorgvuldige Veehouderij'. In dit opzicht sluit de BZV niet aan bij het Bestuursakkoord van het ons college, waarin innovatie voor de ontwikkeling van Noord-Brabant als belangrijk uitgangspunt wordt aangemerkt. De BZV ondersteunt de bewustwording van de veehouders en is een element in de 'license to operate'.

Een positieve beoordeling van het functioneren van de BZV kan de aandacht afleiden van het oorspronkelijke doel en kan zo de reflectie op de strategische betekenis blokkeren. Wellicht leidt de BZV af van de ontwikkeling van andere (meer effectieve?) manieren van duurzaam produceren. Deze krijgen in ieder geval minder aandacht.

Wat ontbreekt, is een duidelijke missie, een concrete ambitie en een duidelijk model van de transitie naar een Zorgvuldige Veehouderij zou moeten verlopen waaraan de BZV zou moeten worden "opgehangen". De BZV leidt tot optimalisatie van het bestaande, maar stimuleert daarmee niet de ontwikkeling van het wezenlijk nieuwe. Er wordt gesproken over de noodzaak tot transitie, maar die wordt niet in gang gezet omdat het mechanisme waarlangs die transitie plaats zou moeten vinden onduidelijk is.

De conclusie is dat de BZV niet wordt gezien als onderdeel van een strategisch beslissingsproces, maar als een operationeel en organisatorisch evaluatie-instrument. Als het doel (een zorgvuldige veehouderij) waar het instrument een bijdrage aan moet leveren onvoldoende duidelijk en concreet is, kan het instrument zelf niet duidelijker zijn. Daardoor absorbeert het mogelijk allerlei andere functies en betekenissen die op zich niet negatief zijn, maar die wel het eigenlijke doel kunnen afschermen. Daarmee loopt de BZV de kans als een pseudo-instrument te werken.

Afsluitend

BrabantAdvies doet als aanbeveling: handhaaf voorlopig de BZV, maar zorg zo snel mogelijk voor een strategisch kader met een duidelijke missie en ambitie ten aanzien van zorgvuldige veehouderij waarin de functionaliteit van het instrument BZV kan worden herijkt. De uitkomst kan zijn dat het een noodzakelijk hulpmiddel is voor de transitie. De uitkomst kan ook zijn dat het de aandacht afleidt, dat het de zorgvuldige veehouderij op een te operationeel vlak beoordeelt en daarom misschien zelfs misleidend is.

III. Vervoltraject

De evaluatie en het advies van BrabantAdvies hebben waardevolle informatie over de BZV opgeleverd. Aangezien de BZV een nieuw instrument is dat wij als eerste in Nederland hebben ontwikkeld samen met partners om de transitie van de veehouderij te helpen, zijn wij blij met deze rapportages.

De BZV is een instrument dat op regelgeving is gestoeld. De evaluatie en het advies bevestigen dat het met alleen regelgeving niet lukt om de beoogde transitie van de veehouderij te bewerkstelligen. Mede daarom kent de geactualiseerde UBA ook drie pijlers die gaan over innoveren, kringlopen sluiten, stimuleren en aanjagen.

Op basis van de kritische en opbouwende punten uit de evaluatie en het advies willen wij doorgaan met de BZV, maar alleen in een aangepaste vorm die recht doet aan de evaluaties en de instrumentenmix. De partners stemmen daarmee in.

De BZV is het enige instrument om veehouders een stap meer te laten zetten dan wettelijk verplicht. Er is geen alternatief dat de voor Brabant relevante thema's t.a.v. verduurzaming voldoende dekt. De BZV biedt daarbij keuzevrijheid aan de ondernemer.

Hoewel niet perfect, zien wij mogelijkheden om de BZV te verbeteren en helderder te positioneren. Het principe dat ontwikkelruimte verdiend moet worden, is hierbij belangrijk voor ons.

Op basis van de evaluatie en het advies zien wij de volgende mogelijkheden om de BZV aan te passen.

1. Doel, missie en ambitie ten aanzien van zorgvuldige veehouderij aanscherpen

Wij gaan het strategisch kader verduidelijken met een duidelijke missie en ambitie ten aanzien van Zorgvuldige Veehouderij. Dit gebeurt op dit moment in het kader van het traject om de monitoring voor de UBA op orde te krijgen waarvoor de doelen ook nader worden geconcretiseerd. Vervolgens kunnen we het instrument BZV aanpassen en herpositioneren in het licht van ons streven naar een zorgvuldige veehouderij.

Wij willen het instrument BZV verder uitwerken volgens onderstaande lijnen:

2. Positionering en rol van de BZV in totale instrumentenmix UBA is bepalend voor doorgaan op termijn

De BZV is regelgeving, met regelgeving alleen bereiken we niet de gewenste transitie. Wij zullen de BZV sterker positioneren als onderdeel van een groter pakket van instrumenten met regels en stimulering. Daarnaast blijven wij op andere wijzen innovatieve bedrijven stimuleren. Binnen de UBA is met name de pijler "Innovatie" bedoeld om innovaties aan te jagen, dat is geen doel van de BZV. Wel willen wij met het Panel Zorgvuldige Veehouderij ruimte blijven bieden voor innovaties.

3. Afstemming met partners over wat we kunnen doen om effect BZV te vergroten

3.1. T.a.v. Minimumeis/ambitieniveau

De minimumeis is makkelijk te halen. Door het verhogen van het ambitieniveau naar bijvoorbeeld een 8 worden veehouders meer uitgedaagd tot verduurzaming. We kijken daarbij ook naar de varianten

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

waarbij we een minimumscore voor onderdelen van de BZV, bijvoorbeeld gezondheid, gaan hanteren.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

3.2. T.a.v. calculerend gedrag

Om iets doen aan het calculerend gedrag zijn er de volgende mogelijkheden:

3.2.1 Sterker inzetten op het integreren van lokale thema's uit de BZV in ketenkwaliteitssystemen.

Via ketenkwaliteitssystemen nemen veehouders verdergaande maatregelen, eventueel ondersteund door een financiële tegemoetkoming door de markt. Dit voorkomt calculerend gedrag. De huidige ketenkwaliteitssystemen zijn nu veelal georiënteerd op landelijke thema's zoals dierenwelzijn. De partners in Brabant hebben geen formele zeggenschap over Ketenkwaliteitssystemen. De eigenaren van deze systemen voelen zich verantwoordelijk om maatschappelijke issues op te pakken. Met de BZV voeren we het gesprek. De contacten met bedrijfsleven en retail zijn zeer waardevol in ons streven om ketenontwikkeling en lokale issues dichterbij elkaar te brengen en onze inzet op uiteindelijk kunnen stoppen met de BZV te concretiseren. Het jaar 2020 is hierbij overigens slechts een richtpunt. Nieuwe marktconcepten en Ketenkwaliteitssystemen kunnen veehouders –sterker dan de BZV- stimuleren om te verduurzamen. Ketenkwaliteitssystemen dragen ook bij aan het doorbreken van het vigerende systeem van kostprijdenken.

3.2.2 De BZV zo aanpassen dat veehouders meer uitgedaagd worden om te verduurzamen.

Samen met de partners onderzoeken we hoe we veehouders meer kunnen uitdagen. Hierbij denken we aan de volgende mogelijkheden om veehouderijbedrijven te stimuleren en in beweging te krijgen:

- bij voorlopers op het gebied van de zorgvuldige veehouderij is eenmalig een uitbreiding van 0,5 hectare van het bestaande bouwperceel mogelijk mits de veehouderij een hoge BZV score heeft. De vereiste BZV score leggen we vast in de nadere regels die wij vaststellen.
- N.a.v. de mestdialoog willen wij ruimte bieden om de beweging van mestverwerking naar mineralenverwaarding te versnellen. Innovaties in stalsystemen kunnen ervoor zorgen dat mest aan de bron wordt gescheiden. Wij zetten hiervoor onze instrumenten BZV (beloning duurzame ondernemers) en Verordening stikstof (type stalsysteem) in.

Via de BZV stimuleren wij veehouders die voorop lopen bij het ontwikkelen en toepassen van de gewenste aanpak zoals het zo

snel mogelijk bewerken van mest en nieuwe, aan de bron emissiearme stalsystemen.

- Bij toekomstige (stimulerings)regelingen bedrijven met een hogere BZV score meer subsidie geven of bij tenders extra score geven bij de beoordeling van aanvragen.

Doordat we ontwikkelingen belonen, komt er beweging en zijn er minder stilzitters. Meer bedrijven gaan voldoen aan de BZV en het doelbereik t.a.v. verduurzaming zal toenemen.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

3.3 T.a.v. Zijwaarts uitbreiden

Uit de evaluatie komt het beeld dat veel veehouders met *uitbreidingsplannen een bestaand bedrijf* (met bestaande rechten) overnemen. Op die manier ontwijken veehouders de BZV en wordt verduurzaming geremd.

Zijwaarts uitbreiden is niet negatief, mits de bedrijven voldoen aan alle moderne eisen. Dit kan niet via de BZV worden afgedwongen. Door de aanpassing van de Verordening stikstof zullen bedrijven met verouderde stallen versneld moderniseren. Dit is positief voor de volksgezondheid, het woon- en leefklimaat, de natuur en het levert ontwikkelingsruimte voor de veehouderij en andere bedrijvigheid. Het aanpassen van bestaande stallen leidt tot beweging, meer bedrijven gaan aan de BZV voldoen. Dit ondersteunt het doelbereik van de BZV.

4. We streven ernaar de complexiteit van de BZV te verminderen

Het voorgaande geeft aan dat we beweging willen creëren en ruimte maken onder randvoorwaarden. Een zorgpunt daarbij is dat de huidige BZV als complex wordt ervaren door de gebruikers. Samen met de partners willen we kijken hoe de BZV eenvoudiger kan en meer kan worden toegespitst op de voor Noord Brabant belangrijke thema's. Wij denken hierbij aan de volgende mogelijkheden:

- De maatlatten *geurimpact* en *impact* van fijnstof & endotoxinen laten vervallen en voor die thema's alleen inzetten op emissiereductie. De BZV wordt hierdoor compacter en eenvoudiger en sluit meer aan op het handelingsperspectief van de veehouder. Bovendien leidden deze maatlatten in een aantal gevallen tot hogere schoorstenen in plaats van bronmaatregelen. Deze maatlatten zijn destijds opgenomen t.b.v. volksgezondheid. Dit is voldoende gereguleerd door de normen voor geur en fijnstof in de Verordening ruimte.
- Nadat de Verordening stikstof is aangepast bezien of de maatlat ammoniakemissie kan komen te vervallen. De verordening zorgt ervoor dat het doelbereik voor ammoniak dichterbij komt, zodat opname in de BZV niet (veel) meer bijdraagt.

- Aansluitend bij de conclusie in de evaluatie dierenwelzijn, brandveiligheid en energie laten vervallen. Dit zijn thema's die landelijk via regelgeving worden opgepakt en op andere manieren worden gestimuleerd. De BZV wordt hierdoor eenvoudiger en overzichtelijker. Uitvoeringstechnisch levert dit echter weinig winst op. Deze thema's zijn namelijk opgenomen in de pijler Certificaten. Als een bedrijf bijvoorbeeld het certificaat Beter Leven Kenmerk heeft, dan wordt het daarvoor in de BZV beloond voor o.a. dierenwelzijn. De afzonderlijke maatregelen t.b.v. dierenwelzijn zijn geborgd via het certificaat en leiden niet tot meer of minder uitvoeringslasten i.h.k.v. de BZV. Dierenwelzijn (en brandveiligheid) is een maatschappelijke issue en is mede daardoor opgenomen in enkele Ketenkwaliteitssystemen (zoals Beter Leven Kenmerk en bijvoorbeeld die voor weidegang bij melkvee). Deze Ketenkwaliteitssystemen zijn in hoge mate gebaseerd op dierenwelzijnsthema's. Wij willen lokale thema's laten integreren in Ketenkwaliteitssystemen. Aandachtspunt hierbij is dat het uit de BZV halen negatief ervaren kan worden door de ketenpartijen. Dit kan averechts werken op ons doel om Ketenkwaliteitssystemen te verbreden met de voor ons belangrijke thema's.
- Een aantal maatregelen uit de BZV laten vervallen. Bij de uitvoering blijkt dat het effect van sommige maatregelen bij de maatlat "Fysieke maatregelen gezondheid" in twijfel wordt getrokken of leiden tot onduidelijkheden bij de uitvoering. Een voorbeeld daarvan is het zogenaamde Oolmansysteem.
- De maatlat "Verbinding met de omgeving" laten vervallen. In de maatlat "Verbinding met de omgeving" zitten maatregelen die openheid van veehouderijbedrijven vergroten zoals een bord aan de weg, een website of een webcam. Via de verplichte dialoog gaan veehouders in gesprek met de omgeving, hiermee kunnen veehouders een beter inzicht in het bedrijf geven.
- De maatlat Biodiversiteit (deels) laten vervallen. Deze maatlat draagt niet bij aan de lokale thema's die in Noord Brabant spelen en bevat maatregelen die op afstand van het bedrijf kunnen worden toegepast. Bij de variant waarbij we deze maatlat gedeeltelijk laten vervallen overwegen we om alleen die maatregelen te belonen waarbij landschappelijke inpassing wordt toegepast binnen het bouwblok of direct daaraan grenzend.

Met de partners gaan we na wat de impact is van deze aanpassingen en of ze snel kunnen worden doorgevoerd en met welke inzet van middelen.

Op 10 november hebben wij de resultaten van de evaluatie, het advies en de hierboven beschreven voorstellen voor aanpassingen (1 tot en met 4) voor aanpassing besproken met de bestuurlijke partners (ZLTO, BMF, gemeenten en GGD). Samen met de partners hebben wij besloten om

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

door te gaan met de BZV. Wij gaan de BZV samen met de partners aanpassen, waarbij we de hierboven beschreven lijn samen met uw input uit de themabijeenkomst zullen inbrengen, om vervolgens keuzes te maken. We streven er dan naar om in het tweede kwartaal van 2017 een nieuwe BZV vast te stellen. Wij zullen u te zijner tijd informeren over het ontwerp.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

5. *Afhankelijk van de keuzes die we samen met de partners gaan maken zijn verdere aandachtspunten:*

Draagvlak

Hoewel in de evaluatie staat dat de partners positief staan t.o.v. de BZV zullen wij in de communicatie meer aandacht besteden aan positieve voorbeelden van de BZV. Daarnaast bespreken wij met gemeenten of zij de BZV onderdeel kunnen laten uitmaken van de (verplichte) dialoog. De provincie stelt geen eisen aan de dialoog, sommigen gemeenten doen dit wel.

Handhaving en toezicht

Het kost meer tijd om de BZV effect te laten sorteren en om verder verankerd te worden in de gemeentelijke uitvoeringspraktijk. Wij blijven volop inzetten op toezicht en handhaving. Provinciale Staten hebben in het voorjaar van 2016 budget beschikbaar gesteld voor een project om toezicht en handhaving in de veehouderij te intensiveren.

Webapplicatie

De webapplicatie geeft transparantie. Steeds meer gemeenten hebben dit ondertussen geregeld of zijn dit aan het regelen. Omdat nog niet alle gemeenten dit hebben geregeld, hebben we nog geen optimaal zicht op het functioneren van de BZV. Wij blijven inzetten op aansluiten van de gemeenten.

Op 1 november hadden 49 van de 66 gemeenten in Noord-Brabant toegang tot de webapplicatie. In onderstaande tabel staan de 17 gemeenten die nog geen toegang hebben. Bij 8 van deze gemeenten die geen toegang hebben zijn nog BZV aanvragen ingediend, deze zijn vetgedrukt.

Aalburg	3	Helmond	0
Boxtel	0	Laarbeek	3
Eersel	3	Nuenen, Gerwen en Nederwetten	0
Eindhoven	0	Oosterhout	1
Eften Leur	2	Roosendaal	0
Geertuidenberg	0	Valkenswaard	0
Gilze Rijen	1	Veldhoven	0

Goirle	0	Waalwijk	4
Halderberge	3		

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

Consequenties

Op basis van de kritische en opbouwende punten uit de evaluatie en het advies wordt het instrument BZV samen met de partners verder verbeterd, waarbij recht wordt gedaan aan de evaluaties en de instrumentenmix. De BZV draagt daarmee meer dan nu bij aan het doel van Zorgvuldige Veehouderij. Verdere details worden duidelijk als wij de gewijzigde BZV vaststellen.

Europese en internationale zaken

Niet van toepassing.

Communicatie

We brengen de ontwikkelingen op het stikstof-, mest- en BZV-dossier zoveel mogelijk gezamenlijk naar buiten. De communicatie-aanpak richt zich op:

- De belangrijkste partners op de dossiers en de veehouderijsector,
- Gemeentebesturen op gebied van Ruimte, Milieu en Landbouw,
- Het algemene publiek, via de pers en de provinciale kanalen,
- De interne provinciale organisatie.

Vervolg

Op basis van de kritische en opbouwende punten uit de evaluatie en het advies willen wij doorgaan met de BZV, in een aangepaste vorm die recht doet aan de evaluaties en de instrumentenmix.

Op 2 december aanstaande bespreken wij met uw Staten de drie samenhangende veehouderijdossiers voortkomende instrumentenmix.

Daarin willen we met u de discussie voeren over wat voor soort instrument de BZV moet worden.

Wij gaan naar verwachting in het tweede kwartaal van 2017 een gewijzigde ontwerp-BZV vaststellen.

Via de monitoring van de BZV (die onderdeel is de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood) volgen wij nauwgezet de effecten van ons beleid. Daarnaast wordt de BZV om de vier jaar geëvalueerd.

Bijlagen

1. Samenvatting Opbrengst dialoog Brabants mestbeleid
2. CONCEPT regels Verordening ruimte 2014 naar aanleiding van de dialoog Brabants mestbeleid
3. Evaluatie BZV.
4. Advies Brabant Advies.

Datum

15 november 2016

Documentnummer

4103437

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

ir. A.M. Burger

Opdrachtgevers:

- mevrouw J.G.M. de Zoete - Jongen, (073) 681 28 46, tdzoete@brabant.nl, afdeling Ruimtelijke Ontw. Noord-Oost van cluster Ruimte.
- de heer H.J. van Herk, (073) 681 29 61, hvherk@brabant.nl, cluster Natuur, Water en Milieu / Programma Natuur.

Opdrachtnemers:

- de heer J.C. Buys, (073) 681 22 79, jbuys@brabant.nl, afdeling Strategie, Beleid en Monitoring;
- mevrouw M.E. Mollenhorst, (073) 6808872, mmollenhorst@brabant.nl, afdeling Ruimtelijke Ontw. Zuid-Oost van cluster Ruimte;
- mevrouw B.W.C.J. Biemans, (073) 681 24 78, bbiemans@brabant.nl, cluster Natuur, Water en Milieu / Programma Natuur;
- de heer A.J.H. van Lent, (073) 681 24 88, avlent@brabant.nl, afdeling Ruimtelijke Ontw. Zuid-Oost van cluster Ruimte.